

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi ile;

- (a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar
- (b) Hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar
- (c) Kamu idarelerinde çalışıp (a) ve (b) kapsamı dışında çalışanlar

Sigortalı sayılmışlardır.

- ✓ 4 üncü madde kapsamında sigortalı olmayanlar isteğe bağlı sigortalı, ek 5, ek 6 kapsamında prim ödeyebilirler.
- ✓ 5 inci madde kapsamında bazı sigorta kollarına tabi olabilirler (ek 9 -10 günden az)
- Hiçbir statüsü bulunmayanlar genel sağlık sigortası kapsamına alınır.

Sigortalılık Kodu	APHB Belge No	APHB Belge Adı	Prim Oranı
7	7	3308 Sayılı Kanunda Belirtilen Aday Çırak, Çırak ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunanlar	% 1 KVSK *Asgari ücretin yarısı
	42	3308 Sayılı Kanunda Belirtilen Aday Çırak, Çırak ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunmayanlar	% 1 KVSK % 5 GSS * Asgari ücretin yarısı
	49	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Sırasında Tamamlayıcı Eğitim ya da Alan Eğitimi Gören Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunanlar	% 1 İKMH * Asgari ücretin yarısı
	50	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Sırasında Tamamlayıcı Eğitim ya da Alan Eğitimi Gören Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunmayanlar	% 1 İKMH % 5 GSS * Asgari ücretin yarısı
18	22	2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunanlar	% 1 İKMH *Prime esas kazanç alt sınırı
	43	2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunmayanlar	% 1 İKMH % 5 GSS *Prime esas kazanç alt sınırı
19	22	Meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunanlar	% 1 İKMH *Prime esas kazanç alt sınırı
	43	Meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan Öğrencilerden Bakmakla Yükümlü Olunmayanlar	% 1 İKMH % 5 GSS *Prime esas kazanç alt sınırı
323	22	Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerlerden Bakmakla Yükümlü Olunanlar	% 1 İKMH *Prime esas kazanç alt sınırı
	Mayıs 2024	Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerlerden	% 1 İKMH

E-SİGORTA PROGRAMINDA YER ALAN SİGORTALILIK KODLARI (İTERNET)

✓ Sigortalının işe başladığı tarih, **sigortalılık kodu** değişikliği ya da bildirgenin iptali işverenler tarafından aynı gün içinde e-sigorta yoluyla yapılır.

0 Mecburi sigortalı

2 5/g sigortalı

7 Çıracak/mesleki eğitim

8 Sosyal güvenlik destek primi

12 Yabancı uyruklu

14 Cezaevi çalışanı

16 İşkur kursiyeri

17 İş kaybı tazminatı

18 YÖK kısmı isdihtam

19 Stajer öğrenci

24 İntörn öğrenci

25 Harp m. Vazife m. 2330ve 3713 SK aylık alan

27 Libya'da çalışanlar

32 Bursiyer

33- Güvenlik korucusu

34- 670 KHK kapsamında tazminat hakkından yararlananlar

- 4/a sigortalılığı, çalışmaya, mesleki eğitime, staja başlanıldığı tarihte başlar. (5510/7)
- **BİLDİRİM SÜRESİ**
- **GENEL KOŞUL**
- Sigortalı bildirimini işe giriş bildirgesi ile **işe başlamadan önce** yapılır.
- ✓ **ÖZEL KOŞULLAR**
- İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde işe giriş bildirgesi **aynı gün** verilir. Bu işyerleri iş kolu kodlarına göre belirlenir (41XX, 42XX, 43XX) inşaat işyerleri, (03XX) balıkçılık işyerleri, (01XX) tarım işyerleri, (011X) hayvancılık

- ✓ İlk defa kanun kapsamına alınan işyerlerinde **1 ay** içinde işe giriş bildirgesi verilir.
- ✓ Yabancı ülkelere sefer yapan araçlarda sefer esnasında işe alınanların bildirimini **1 ay** içinde yapılır.
- ✓ Kamu idarelerinde işsizlik sigortasına tabi personel **1 ay** içinde bildirilir.
- ✓ Kamu idarelerinde yurt dışında çalışmak üzere işe alınanlar **1 ay** içinde bildirilir.
- ✓ Aynı işyerinin diğer bir işyerinde çalışan sigortalılar için hizmet akdi kesintiye uğramadan işe giriş ve çıkış yapılmasında bildirgenin geç verilmesinden dolayı idari para cezası uygulanmaz

Sigortalıların işe giriş bildirgesinin e-sigorta yoluyla verilebilmesi için işverenlerle Kurum arasında **e-sigorta sözleşmesi** yapılarak işverenin yetki verdiği kişiye “Kullanıcı Kodu” ve “Kullanıcı Şifresi” verilmektedir.

APHB e-sigorta yoluyla göndermekte olan işverenler

- 1/11/2008 tarihinden itibaren sigortalı tekrar işe giriş bildirgesini
- 1/12/2008 tarihinden itibaren ilk işe giriş bildirgesini e-sigorta yoluyla göndermekle yükümlüdür.

İşe giriş bildirgesini e-sigorta yoluyla vermesi zorunlu olduğu halde yasal sürede kağıt ortamında veren işverenlere idari para cezası uygulanır.

KAĞIT ORTAMINDA VERİLEN İDARİ PARA CEZASINDA İSTİSNALAR

- Yabancı uyruklu sigortalılardan uyruk numarası alamamış olanlar ile ülkemizde 6 aydan az süreyle çalışan sigortalılar
- Kendi işyerinden bildirilebilecek nitelikte hizmeti olanlar (yasal sürede)
- SGK bilgi işlem sisteminin devre dışı kaldığı sürelerde yapılan bildirimler
- 5335 sayılı kanununun 30 uncu maddesindeki istisnalar (yasal sürede)
- Barolar ve Noter Odalarının 1/10/2008 tarihinden önceki sürelerle ait düzenlemiş oldukları sigortalı işe giriş bildirgelerinden dolayı idari para cezası uygulanmaz.

- İşe giriş ve işten ayrılış bildiregeleri “**Toplu işe giriş ve ayrılış bildirge girişi**” menüsü ile 2016 yılı Eylül ayından itibaren toplu kayıt halinde alınabilmektedir.
- ✓ Toplu kayıt giriş programlarında yasal süresi dışında verilen işe giriş ve işten ayrılış bildiregeleri alınmaz.
- ✓ Sigortalının işyerinden işe giriş bildirgesi verilip verilmediği hususları program tarafından kontrol edilmektedir.
- ✓ Toplu olarak program tarafından alınmadığı kayıtlar tek kayıt olarak girilmeye devam edilecek daha sonra tek kayıt girişi programlarına da kontroller konulacaktır.
- ✓ İşverenlerin farklı programlar kullanmaları nedeniyle oluşacak sistemsel hatalardan Kurumun herhangi bir sorumluluğu bulunmaz.

✓ KAĞIT ORTAMINDA BİLDİRGE VERİLMESİNDE USUL

- Adi posta veya Kuruma doğrudan yapılan başvuru ve bildirimlerde, Kurumun gelen evrak kayıtlarına intikal tarihi
- Taahhütlü, iadeli taahhütlü, acele posta servisi, PTT **Alo Post veya kargo ile** yapılan başvuru ve bildirimlerde bildirim postaya veya kargoya verildiği tarih

Kuruma verilmiş tarihi olarak kabul edilir.

- ✓ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
- 93 üncü maddesinde resmi tatil günleri süreye dahil olduğundan sürenin son gününün resmi tatil gününe rastlaması halinde süre takip eden ilk iş günü çalışma saati sonunda bitmektedir.
- ✓ Sigortalı işe giriş bildirgesinin yasal verilmesi gereken sürenin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, bildirge, resmi tatili izleyen ilk iş günü içinde Kuruma verildiği takdirde süresi içinde verilmiş sayılır.

- ✓ Sigortalının işe başladığı tarih, sigortalılık kodu değişikliği ya da bildirgenin iptali işverenler tarafından aynı gün içinde e-sigorta yoluyla yapılmakta iken **25/8/2016 tarihinden itibaren işe giriş tarihini takip eden ilk iş günü saat 23.59'a kadar e-sigorta yoluyla da silinebilmektedir.**
- ✓ Meslek adı ve kodu, görev kodu, ÇSGB iş kolu, sigortalıların 4857 sayılı Kanununun 13 ve 14 üncü maddelerine göre çalışıp çalışmadığı, özürlü ve eski hükümlü olup olmadığı, sigortalının adresini her zaman değiştirilebilir.

- ✓ İşe giriş bildirgesinin **yanlış işyeri numarası üzerinden verilmesi halinde** yeni işyeri bildirgesi düzenlenmez. Kurumun ilgili ünitesine yazı ile müracaat edilir.
- ✓ İşe giriş bildirgesinde **yanlış kişinin bildirilmesi** halinde ilgili üniteye yazı ve belgelerle müracaat edilir. Düzeltme Kurumca yapılır. Yeni bildirge düzenlenmez.
- ✓ **Sigortalının işe başlamaması** halinde 30 gün içinde Kuruma yazı ile müracaat edilir. Sigortalının dilekçesi de varsa hemen yoksa 30 gün içinde Kurumca silinir. İşe başlamayan sigortalı için ayrıca işten ayrılış bildirgesi düzenlenmez.
- ✓ **İşe giriş tarihinin hatalı olduğunun** bildirilmesi halinde, kanıtlayıcı belgeler varsa sigortalının beyanı ile ilgili üniteye müracaat edilir. Kayıtların birbirini doğrulaması halinde işe giriş tarihi düzeltilir.

- ✓ **Barkodlu işe giriş bildirgesinin Kurum kayıtlarında görünmeme nedenleri**
  - Kurumun internet sitesine doğrudan bağlanmamaları
  - Paket program kullanmaları
  - e-bildirge şifresi ile aynı ayda birden fazla bilgisayar üzerinden giriş yapmaları
  - Kurumsal firmaların sgk internet sitesine doğrudan bağlanabilecek şekilde elektronik alt yapıları düzeltmemeleri
  - Verilen işe giriş bildirgesinin silinmesi (**sildikleri kayıtları işverenler görüntüleyebilecek**)

- ✓ 4/a sigortalılığı hizmet akdinin sona erdiği tarihte biter.
- ✓ Hizmet akdinin **sona erdiği tarihi takip eden 10 gün içinde** sigortalı işten ayrılış bildirgesi ile Kuruma bildirilir.
- ✓ 1/8/2009 tarihinden sonra işten ayrılan sigortalıların bildirgesinin bu sürede verilmemesi halinde idari para cezası uygulanır.
- **İşten ayrılış bildirgesi ve sigortalı hesap fişi aynı değildir.** İşten ayrılan emekli olan sigortalılar için işten ayrılış bildirgesi düzenlenir.
- ✓ 4857 SK 21 inci maddesi gereğince işe iade davaları sonucunda işe başlatılmayan sigortalılar için mahkeme kararı **tebligatının alındığı tarihin içinde bulunduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar (SSİY/25)**
- ✓ **25/8/2016 tarihinden itibaren Kanun kapsamına yeni alınan işyerlerinde bir ay süre içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için bir aylık sürenin dolduğu tarihi takip eden onuncu güne kadar verilen işten ayrılış bildireleri yasal sürede verilmiş sayılır.**

- ✓ **Kamu idarelerinde;**
- **işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel,**
- **Yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınan personel,**
- **Dış temsilciliklerde istihdam edilmekte olup temsilciliğin bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumuna geçenler**
- ✓ **3 ay içinde işten ayrılış bildirgesi ile bildirilir**

- ✓ Sigortalı işten ayrılış bildirgesinin, işverenler tarafından verildikten sonra **10 gün içinde silinebilir**
- ✓ **Meslek adı ve kodu, ÇSGB iş kolu ve sigortalının adresi** her zaman e-sigorta yoluyla işverenler tarafından güncellenebilir.
- ✓ 10 günlük süre geçtikten sonra işverence bildirgenin sehven verilmesi, Kurumun denetim ve kontrole görevli memurları tarafından düzenlenen raporlarla silinmesinin istenmesi ya da mahkeme kararı ile silinebilir.
- ✓ İşverenlerin 10 günlük süre geçtikten sonra ayrılış bildirgesinin düzeltme ve güncelleme talepleri için işverenin ilgili üniteye yazılı olarak ve kanıtlayıcı belge ile müracaatı gerekir.
- ✓ Kurumun tespiti ile Meslek kodu ile ilgili düzeltmelere muhtasar prim ve hizmet beyannamesinde yapılan düzeltmelere 1/1/2018 tarihinden itibaren idari para cezası uygulanacak (asgari ücret onda bir)

- ✓ **İşten ayrılış nedeni ve işten ayrılış tarihi** 10 günlük süreden sonra işverenin talebi halinde düzeltilir. Düzeltme taleplerinde, işsizlik sigortası ödeneği almak isteyen sigortalılara düzeltilen işten ayrılış bildirgesi ile 4447 sayılı Kanununun 51 inci maddesi kapsamında somut belge ile (ihbar veya kıdem tazminatının ödendiğini gösterir bordro veya banka dekontu vs.) İŞKUR'a müracaat etmesi yönünde bilgi verilir.
- ✓ **Sigortalıların işten ayrılış nedenine** yönelik talepleri işverenle birlikte müracaat etmişse değiştirilir. Bunun dışında sigortalı taleplerinde işten ayrılış nedeni ile ilgili herhangi bir değişiklik yapılmaz.
- ✓ İşverenlerin sigortalı işten ayrılış bildirgesini **yanlış işyeri numarası üzerinden vermeleri** halinde APHB de sigortalının çalıştığı işyeri de kontrol edilerek düzeltme yapılır.
- ✓ Bu düzeltmeler nedeni ile **idari para cezası uygulanmaz.**

- ✓ **İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİ (5510 /102 A)**
- Asgari ücret
- ❖ 30 gün içinde kendiliğinden verilmesi ve tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmesi halinde dörtte birinin dörtte üçü ödenir.
- ❖ Yargı yoluna gitmeden, itiraz edilmeden 15 gün içinde ödenmesi halinde dörtte bir indirim
- Mahkeme kararı, kurumun denetim elemanı yada diğer kurumların asgari ücretin 2 katı
- Bir yıl içinde tekrarlanması halinde asgari ücretin 5 katı

- ✓ **İŞTEN AYRILIŞ BİLDİRGESİ (5510/102 J)**
- 1/10/2008-1/8/2009 işten ayrılış bildirgesine ipc yok
- 1/8/2009-8/3/2012 tarihleri arasında asgari ücret
- 8/3/2012 tarihinden itibaren asgari ücretin onda biri (165) bir takvim ayında işlenen bu fiillerden dolayı tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla
  - ❖ Bilanço esası (20.002,50 x 12 = 240.030,00)
  - ❖ Diğer defter (20.002,50 x 6 = 120.015,00)
  - ❖ Defter tutmayan (20.002,50 x 3 = 60.007,00)
- 30 gün içinde kendiliğinden verilmesi ve tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmesi halinde dörtte bir ve dörtte üç indirim mevcut
- ✓ 8/3/2012 tarihinden önce tahakkuk ettiği halde ödenmemiş ise yeni uygulamadan yararlanır (6283/gm1)

- ✓ Yabancı uyruklu kişi geldiği ülkede sigortalı değilse ülkemizde çalışmaya başladığı tarih itibariyle sigortalı sayılır
- ✓ Geldiği ülkede sigortalı ise sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ve imzalanmamış ülkelere göre değerlendirme yapılır
- ✓ sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkede çalıştığını belgeler, **geçici görevlendirildiğine ait formüler** düzenlenirse sözleşmede belirtilen süre kadar ülkemizde sigortalı sayılmaz
- ✓ Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ise ülkemizde çalışmaya başladığı üçüncü ayın sonundan itibaren sigortalı olur
- ✓ Geldiği ülkede emekli aylığı alanlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır. Tüm sigorta kollarına tabi prim alınır.

- ✓ Yabancı uyrukluların ülkemizde çalışması çalışma izni almış olmalarına bağlıdır. Ancak çalışma izni olmayan kişinin sigortalı olarak çalıştığıнын tespiti halinde SGK'ca tescil yapılır. Çalışma izni olmayan kişi Çalışma Genel Müdürlüğüne bildirilir.
- ✓ Mülteci ve ikincil koruma statüsünde olanlar için çalışma izni aranmaz (6458 SK)
- Suriyeden gelen kişiler mülteci değildir. Bunlara geçici kimlik belgesi verilir. Ülkemizde 6 aydan fazla ikamet etmeleri halinde çalışma izni için başvurabilirler.
- ✓ Doğumla Türk vatandaşı olup çıkma izniyle vatandaşlıktan çıkanların (mavi kartlılar) sosyal güvenlik yönünden hakları devam ettiğinden çalışma izni aranmaz (5901/28, 4817/2)

- ✓ 11/4/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6458 sayılı Kanuna kadar yabancıların çalışması ikamet ve çalışma iznine bağlı iken bu tarihten sonra çalışma izni aynı zamanda ikamet izni yerine geçmektedir.
- ✓ 11/4/2014 tarihinden önce 45 gün, 11/4/2014 tarihinden sonra 30 gün içinde işe giriş bildirgesinin verilmesi halinde idari para cezası uygulanmaz (SSİY)
- ✓ Sürelerin tespiti çalışma izin başlangıç tarihi ya da işverene tebliğ tarihine göre belirlenir.

✓ **SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ**

➤ **4/a SİGORTALILARI İÇİN**

- ❖ 4/a dan yaşlılık aylığı alıp yeniden 4/a kapsamında çalışanlar (6/5/1986)
- ❖ 4/b ve 4/c den aylık alıp 4/a kapsamında çalışanlar (6/5/1986)
- ❖ 1/10/1999-30/9/2008 serbest avukatlar
- ❖ 2925 sayılı Kanuna göre emekli olup 4/a kapsamında çalışanlar 1/10/2008
- ❖ 5335 SK 30 Md
- SGDP ile iş kazası ve meslek hastalığı yönünden yardımlar yapılır
- Hizmet birleştirilmez. Toptan ödeme yapılmaz

- Hizmet akdine tabi, kendi nam ve hesabına tabi çalıştıktan sonra yaşlılık aylığı bağlananlar ile devlet memuru olarak çalışıp emekli aylığı bağlandıktan sonra genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin % 50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda hizmet akdine tabi ya da devlet memuru olarak yeniden çalışmaya başlayanların aylıkları **1/1/2005 tarihinden itibaren çalışmaya başladıkları tarih itibariyle kesilmekte** olup bunlar hakkında SGGP hükümleri uygulanmamaktadır.

- Sadece toplantı veya huzur ücreti ya da hakkı ödenen görevleri yürütenler ile yönetim ve denetim kurulu üyeliği ücreti karşılığında görevlendirilenler

Emekli aylığı kesilmez, kuruluş kanunlarında varsa isterlerse (4/c) sigortalısı olabilirler, toplantı ve huzur ücretinden prim kesildiğinden bazı durumlarda (4/a) sigortalısı olabilirler bu durumda SGDP ye tabi olurlar

- Yaş haddini aşmamış olmaları kaydıyla her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders ücreti karşılığı ders görevi verilenler (üniversitelerde ders ücreti karşılığı ders görevi verilenler hakkında yaş haddini aşmamış olmaları kaydı aranmaz.)

Ders ücreti karşılığı çalışma (4/a) kapsamındadır bu kişilerin emekli aylıkları kesilmez (4/a) kapsamında SGDP alınır

➤ Vakıf üniversitelerinde görev alanlar

Vakıf üniversitelerinde çalışanlar (4/a) sigortalıdır. Kanunda çalışanın yaptığı iş ayrımına gidilmediğinden emekli olup vakıf üniversitelerinde çalışanların aylığı kesilmez (4/a) kapsamında SGDP alınır

➤ Özel kanunlarında emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmeksizin çalıştırılma veya görev yapma hakkı verilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından atananlar, Başbakan tarafından atananlar, Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararname ile atanan veya görevlendirilenler ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler

Bu kişilerin hem kanunlarında emekli olarak çalışacaklarına ilişkin hüküm olmalı, hem de kararname ile atanmaları gerekir. İki şartın aynı anda gerçekleşmesi şarttır.